

DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN

Zorginspectie

Koning Albert II-laan 35 bus 31

1030 BRUSSEL

02 553 34 34

contact.zorginspectie@vlaanderen.be

www.zorginspectie.be

VERSLAG INSPECTIE

JEUGDHULP OVERGANG NAAR VOLWASSENHEID

INSPECTIEPUNT

Naam: Anker
Adres: Sint-Jansveld 17
3290 Diest
E-mail: fransegaert@huizenintvincentius.be>

INRICHTENDE MACHT

Naam: Huize Sint-Vincentius
Juridische vorm: VZW
Adres: Dorpstraat 72
3545 Zelem (Halen)
E-mail: urbain.clemens@telenet.be

INSPECTIEBEZOEK

Bezoek: 14/06/2022
Datum laatste vaststelling: 15/06/2022
Verslagnummer: V-2022-EVMA-0008

Inspecteur(s): Evi Marquet en Hans Vreys
Gesprekspartners: Mevr. Segaert, algemeen directeur
Mevr. Thomassen, adjunct/pedagogisch directeur
Dhr. Van Opstal, coördinator organisatie Oost-Brabant
Mevr. Janssens, cliëntcoördinator
Mevr. Minnen, kwaliteitscoördinator

3 begeleiders van leefgroep Anker
2 jongvolwassenen

TOEGEPASTE REGELGEVING

- Besluit van de Vlaamse Regering 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp.
- Het decreet rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp van 7 mei 2004.
- Decreet betreffende de integrale jeugdhulp van 12/07/2013.
- Het Besluit van de Vlaamse Regering m.b.t. het decreet integrale Jeugdhulp van 21 februari 2014.

U kunt deze regelgeving terugvinden op

www.jeugdhulp.be

- Het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (B.S 21 februari 2018).

Het toetsingskader dat bij deze inspecties gehanteerd wordt is tevens gebaseerd op volgende richtinggevende kaders:

- Actieplan Jongvolwassenen dd. 11 mei 2017, werd in september 2017 naar de sector verspreid.
- Richtsnoeren 'Overgang naar volwassenheid vanuit jeugdhulp', werden opgemaakt als kader voor de voorzieningen om met het actieplan aan de slag te gaan. Ze werden goedgekeurd door een stuurgroep met vertegenwoordiging van de sector en dienen als inspiratiebron voor de voorzieningen. De richtsnoeren werden gecommuniceerd aan de sector in april 2019.

LEESWIJZER

Situering Zorginspectie

Zorginspectie maakt deel uit van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse overheid en is bevoegd voor het toezicht op:

- organisaties die door het Departement of door de andere agentschappen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin erkend, vergund, geattesteerd of gesubsidieerd worden;
- persoonlijke budgetten en hulpmiddelen toegekend aan personen met een handicap;
- personen of organisaties waarvan redelijkerwijze kan worden vermoed dat ze als zorgverlener, hulpverlener of voorziening optreden.

De Vlaamse overheid heeft ervoor gekozen om de inspectiefunctie te scheiden van de vergunnings-, erkennings- en subsidiëeringsfunctie. De functiescheiding tussen inspecteren en rapporteren enerzijds en beslissen over de gevolgen anderzijds, maakt dat Zorginspectie haar opdracht zo objectief, onpartijdig en onafhankelijk mogelijk kan vervullen.

Wat is de opdracht van Zorginspectie?

De kernopdrachten van Zorginspectie zijn:

- toezicht houden op de naleving van gestelde eisen;
- concrete beleidsadvisering op basis van de inspectievaststellingen;
- een beeld schetsen van een hele sector op basis van inspectievaststellingen.

Hierdoor wil Zorginspectie een bijdrage leveren aan:

- het verbeteren van de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening van de voorzieningen;
- het rechtmatig besteden van overheidsmiddelen;
- een optimale beleidsvoorbereiding en -evaluatie.

Hoe werkt Zorginspectie?

Zorginspectie voert haar inspectiebezoeken uit en stelt haar inspectieverslagen op conform de bepalingen van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid.

Bij het opstellen en het verspreiden van haar verslagen houdt Zorginspectie rekening met de privacy van alle betrokken partijen.

Meer informatie over de toepasselijke regels is te vinden op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit: www.gegevensbeschermingsautoriteit.be.

Meer informatie is te vinden op onze website: www.zorginspectie.be

Binnen 30 dagen na het inspectiebezoek ontvangt het inspectiepunt en (in voorkomend geval) de klachtindiener het ontwerpverslag. Daarbij wordt de mogelijkheid geboden om – gedurende een periode van 14 kalenderdagen – schriftelijk te reageren op onjuistheden in het ontwerp van het inspectieverslag.

Verslagen waaruit de persoonsgegevens zijn verwijderd, zijn geschikt voor ruimere verspreiding. Zij kunnen worden opgevraagd via: openbaarheid.zorginspectie@vlaanderen.be of via het online invulformulier op de website.

WERKWIJZE

Voor deze inspectieronde worden voorzieningen bijzondere jeugdzorg geselecteerd met een residentieel aanbod voor jongvolwassenen in de vorm van:

- verticale en horizontale leefgroepen,
- studiowonen of kamertraining,
- kleinschalige wooneenheden,

Contextbegeleiding autonoom wonen (CBAW) valt onder contextbegeleiding en komt niet in aanmerking voor deze thematische inspectieronde.

Er wordt één inspectie per voorziening (op vzw- niveau) gepland. De inspectie vindt plaats in één type verblijf van één voorziening. Het is mogelijk dat er verschillende types verblijf zijn met jongvolwassenen (verschillende leefgroepen of leefgroep(en) en/of kamertraining en/of KWE). In dit geval zal de inspectie plaatsvinden in dit type verblijf waar de meeste +17-jarigen aanwezig zijn bij het maken van de afspraak (ongeacht het type module). Het is niet de bedoeling om jongvolwassenen uit de andere types verblijf mee op te nemen in de steekproef.

Voor deze inspectie werd een toetsingskader uitgewerkt met twee thema's :

- de ontwikkeling van een ondersteuningstraject voor de jongvolwassene
- de organisatie van actieve nazorg na de uitstroom van de jongvolwassene.

Elk thema bevat de omschrijving van wat hierbij wordt verwacht. De verwachtingen zijn gebaseerd op het actieplan en de richtsnoeren jongvolwassenen waarnaar hierboven wordt verwezen. De thema's worden opgedeeld in verschillende criteria die op hun beurt geconcretiseerd worden via kritische kenmerken. De verschillende kritische kenmerken worden afgetoetst tijdens de inspectie en leiden tot een beoordeling op criterium niveau.

De beoordeling kan vier vormen aannemen:

- Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en in het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers : er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid en ten aanzien van het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers.

- Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken maar niet in het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers : het criterium wordt **benaderd**. Verbetering inzake het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers is mogelijk, zoals blijkt uit vaststellingen op dossierniveau:
 - ...

- Niet alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken maar wel in het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers : het criterium wordt **benaderd**. Verbetering inzake het beleid is mogelijk, zoals blijkt uit vaststellingen op beleidsniveau:
 - ...

- Niet alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en ook niet in het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers: er wordt **niet voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert een verbeterpunt/ een aantal verbeterpunten ten aanzien van het beleid en een verbeterpunt/een aantal verbeterpunten ten aanzien van het geïnspecteerde dossier/de geïnspecteerde dossiers, zoals blijkt uit bovenstaande vaststellingen:
 - ...

De criteria worden beoordeeld op basis van zowel beleids- als dossiervragen. Een aantal kritische kenmerken worden enkel op beleidsniveau beoordeeld.

Voor het eerste thema worden, indien mogelijk, drie dossiers besproken. Enkel de dossiers van jongvolwassenen die reeds 45 dagen in de voorziening aanwezig zijn komen in aanmerking. Dit betekent dat het aantal geïnspecteerde dossiers minder kan zijn dan drie, zelfs indien er drie jongvolwassenen aanwezig zijn.

Het dossieronderzoek voor het tweede thema nazorg kan enkel gebeuren bij jongvolwassenen waarvoor nazorg lopende is of de nazorg het voorbije jaar werd afgesloten en waar concrete vragen op dossierniveau kunnen gesteld worden.

Daarnaast wordt er tijdens het inspectiebezoek ruimte gemaakt om ook (indien mogelijk) de jongvolwassene(n) te spreken. Dit gebeurt enkel voor het eerste thema.

DEFINITIES

Actieve nazorg : het geheel van individuele contacten en ondersteunende activiteiten met de jongvolwassene, die plaatsvinden nadat deze is uitgeschreven uit de jeugdhulpvoorziening. Het gaat om initiatieven van de jeugdhulpverlener waarbij wederzijdse interactie kan ontstaan of een reactie van de jongvolwassene wordt verwacht.

Dossier: het dossier is het geheel van de gegevens en informatie die de begeleiding van de jongvolwassene documenteert. Dit omvat het plan en alle bijkomende documenten (logboek, notities, verslagen...) die gebruikt worden tijdens de begeleiding.

Jongvolwassene: de jongvolwassene die zich in de transitieperiode naar de volwassenheid, naar een zelfstandig leven, bevindt. Deze inspectie richt zich tot jongvolwassenen vanaf de leeftijd van 17 jaar.

Kamertraining/Studiowonen: Dit zijn specifieke vormen van verblijf waarbij de jongvolwassene samen met andere jongvolwassenen in een gebouw woont, maar de jongvolwassenen op kamertraining/studiowonen verblijven voornamelijk op de eigen kamer/studio. Kamertraining kan een tussenstap zijn op weg naar zelfstandig wonen, maar er kan ook terug naar huis toe gewerkt worden.

Kleinschalige wooneenheden (KWE): dit zijn de zogenaamde co-housing projecten voor jongvolwassenen met weinig of geen ondersteunende context. Er wonen vier tot zes jongvolwassenen (16 tot 25 jaar) samen die kunnen rekenen op ondersteuning van een begeleider. Het individuele begeleidingstraject volgt het tempo van de jongvolwassene en wordt gebaseerd op een ondersteuningsplan. De groepsdynamiek blijft wel een belangrijk aspect. Vrijwilligers – al dan niet ervaringsdeskundigen – worden ingezet om een duurzame context voor elke jongvolwassene te bekomen.

Ondersteuningstraject: het geheel van acties die samen met de jongvolwassene, persoonlijk netwerk en de professionele actoren worden genomen, in functie van de begeleiding van de jongvolwassene naar een zelfstandig leven. Het ondersteuningstraject wordt geformaliseerd in een plan (groeiplan/ ondersteuningsplan/ handelingsplan).

Persoonlijk netwerk: de sociaal ondersteunende relaties van de jongvolwassene. Dit gaat om het ondersteunende familiaal netwerk ((groot)ouders, broers, zussen, tante, nonkel...) maar ook om andere personen die een ondersteunende rol spelen in het leven van de jongvolwassene (buren, vrienden, een leerkracht, sportcoach...).

Plan: het ondersteuningstraject wordt geformaliseerd in een plan. Dit kan verschillende vormen aannemen. Het kan gaan om een groeiplan dat rond de leeftijd van 16 jaar wordt opgemaakt samen met de jongvolwassene maar het kan ook een (bijgestuurd) handelingsplan zijn of een ondersteuningsplan dat samen met de jongvolwassene wordt opgemaakt.

Professionele actoren: personen, organisaties of instanties die in een professionele hoedanigheid betrokken zijn of kunnen worden in het ondersteuningstraject van de jongvolwassene zoals bijvoorbeeld actoren binnen Opgroeien, jeugdhulpaanbieders en sectoren binnen Integrale Jeugdhulp, (kinder- en jeugd)psychiatrie, Openbare Centra voor Maatschappelijk Werk, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, huisvestingsmaatschappijen, Centra voor Algemeen Welzijnswerk, Centra voor Alcohol en andere Drugproblemen, huisarts, Centra Geestelijke Gezondheidszorg...

INFORMATIE M.B.T. HET GEÏNSPECTEERDE TYPE VERBLIJF OP DE DAG VAN DE INSPECTIE

Aantal verblijfsmogelijkheden in de geïnspecteerde entiteit?	10
Het gaat om een leefgroep?	Ja
Het gaat om kamertraining/studiowonen?	Neen
Het gaat om een kleinschalige wooneenheid?	Neen
Totaal aantal residentiële jongvolwassenen van +17 jaar in het Anker.	8
Aantal jongvolwassenen die het voorbije jaar (voorafgaand aan de dag van de inspectie) uitgestroomd zijn en geen begeleiding en/of residentiële opvang meer krijgen in een andere module (vb. CBAW, CB, VAPH...)	0
Hoeveel daarvan krijgen nog steeds actieve nazorg?	0
Stromen alle jongvolwassenen standaard door naar CBAW?	Neen

Toelichting bij bovenstaande tabel:

De geïnspecteerde leefgroep is een leefgroep met jongvolwassenen in verblijf, echter er zijn ook kamertraining/studiotrainingsmogelijkheden in dezelfde setting zodat er kan geschakeld worden indien nodig. Er stroomde het voorbij jaar niemand uit waardoor nazorg niet van start ging.

GEGEVENS OVER DOSSIER EN GESPREKSPARTNERS

Aantal directieleden, stafmedewerkers waarmee werd gesproken	5
Aantal begeleiders waarmee werd gesproken	3
Aantal jongvolwassenen waarmee werd gesproken in functie van thema 1 (ter plaatse of via teams)	2
Aantal gecontroleerde dossiers thema 1: 'De ontwikkeling van een ondersteuningstraject'	3
Aantal gecontroleerde dossiers thema 2: 'De organisatie van actieve nazorg na de uitstroom van de jongvolwassene'	0

1. VASTSTELLINGEN EN BEOORDELING

Thema 1: De ontwikkeling van een ondersteuningstraject

Verwachting:

Met als uitgangspunt de wensen, verwachtingen en behoeften van de jongvolwassene op de verschillende levensdomeinen, wordt een ondersteuningstraject, gericht op continuïteit van de hulpverlening, ontwikkeld ter voorbereiding op een zelfstandig leven. Dit gebeurt samen met de jongvolwassene. Ook zijn persoonlijk netwerk en relevante professionele actoren worden bij deze ontwikkeling in samenspraak met de jongvolwassene betrokken. Het ondersteuningstraject wordt geformaliseerd in een toekomst- en doelgericht plan, dat wordt opgevolgd, geëvalueerd met de betrokkenen en zo nodig bijgestuurd.

criterium 1:

De wensen, verwachtingen en behoeften van de jongvolwassene op de verschillende levensdomeinen zijn het uitgangspunt bij het bepalen van zijn hulpvragen voor het ondersteuningstraject dat samen met de jongvolwassene wordt ontwikkeld.

Kritische kenmerken:

- ✓ *De hulpvragen van de jongvolwassene op de diverse levensdomeinen (studie, wonen, werk, gezondheid, financiën, vrije tijd en relaties) worden in beeld gebracht.*
- ✓ *De wensen, verwachtingen en behoeften van de jongvolwassene zijn het uitgangspunt voor het bepalen van zijn hulpvragen.*
- ✓ *De hulpvragen worden met de jongvolwassene geformuleerd.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

De voorziening heeft de afspraak om een ondersteuningsplan op te maken in samenwerking met de jongvolwassene. Aan de hand van oplossingsgerichte methodieken tracht de individueel begeleider de situatie bij aanvang van de begeleiding in kaart te brengen. Hiervoor kan gebruikt gemaakt worden van een standaard sjabloon dat wordt gebruikt als plan, maar dit is niet noodzakelijk.

De voorziening legt het eigenaarschap van het plan bij de jongvolwassene, waardoor de individuele begeleiding wordt aangemoedigd samen met de jongvolwassene op zoek te gaan naar methodieken die zowel aansluiten bij de wensen en behoeften van de jongvolwassene als bij de begeleidingsstijl van de individueel begeleider. Een overzicht van deze methodieken is voor de begeleiding beschikbaar in een digitale bibliotheek op de server van de voorziening.

In het standaardsjabloon wordt voor de situatie bij aanvang van de begeleiding steeds gewerkt in drie kolommen die proberen een antwoord bieden op volgende vragen:

- Wat zijn de zorgen en dingen die het moeilijk maken?
- Wat lukt er al, wie of wat helpt?
- Doelen, wat willen we bereiken?

Deze drie rubrieken worden verder onderverdeeld in drie subtitels die worden ingevuld samen met de jongvolwassene, de leefcontext en het professioneel netwerk (zie supra). In de drie kolommen worden de diverse levensdomeinen opgenomen.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

In de drie gecontroleerde dossiers is er een ondersteuningsplan met daarin de noden in de verschillende levensdomeinen opgenomen. In de drie dossiers werd hiervoor het standaardsjabloon voor het ondersteuningsplan gebruikt.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en in de geïnspecteerde dossiers: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid en ten aanzien van de geïnspecteerde dossiers.

<u>Criterium 2:</u>

Bij het ontwikkelen van het ondersteuningstraject wordt in samenspraak met de jongvolwassene het persoonlijk netwerk betrokken.

Kritische kenmerken:

- ✓ *Het persoonlijk netwerk van de jongvolwassene wordt in kaart gebracht.*
- ✓ *Er wordt in samenspraak met de jongvolwassene bepaald welke personen uit het persoonlijk netwerk iets kunnen betekenen in de uitwerking van zijn ondersteuningstraject.*
- ✓ *De engagementen die door het persoonlijk netwerk worden aangegaan, worden geëxpliciteerd.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

Ook bij het betrekken van het persoonlijk netwerk van de jongvolwassene in de opmaak van het ondersteuningsplan, legt de voorziening het eigenaarschap van het traject bij de jongvolwassene. De jongvolwassene heeft de regie, en reeds bij opname zal worden bekeken wie uit het persoonlijk netwerk een rol zal kunnen spelen in zijn of haar traject.

In een aantal gevallen zal de jongvolwassene samen met de begeleiding vaststellen dat actieve betrokkenheid van de context in het hulpverleningstraject van de jongvolwassene niet mogelijk of wenselijk is, bijvoorbeeld omwille van problematieken die spelen in de context. Dan zal worden bekeken op welke manier de context (tijdelijk) een passieve rol speelt in het traject van de jongvolwassene (bijvoorbeeld wanneer een jongvolwassene zijn ouders tijdelijk niet wil spreken noch zien, maar toch wil dat de begeleiding hen op de hoogte houdt van bepaalde zaken).

Om zicht te krijgen op de relaties binnen het persoonlijk netwerk, stelt de voorziening voorbeeldmethodieken ter beschikking in de digitale bibliotheek die op maat kunnen worden

ingezet. Voorbeelden hiervan zijn werken met duplopoppen, opmaak van een geno- of sociogram of via een metafoor van een bloem.

Het persoonlijk netwerk van de jongvolwassene kan worden uitgenodigd op officiële overlegmomenten binnen het traject van de jongvolwassene (bv. rondetafels), maar afhankelijk van de wens van de jongvolwassene wordt de betrokkenheid van het netwerk al dan niet geformaliseerd in het ondersteuningsplan. Jongvolwassenen kunnen de inschatting maken dat bijvoorbeeld hun zus een belangrijke steunfiguur is en blijft, maar ervoor kiezen haar deze rol te laten vervullen zonder formele engagementen in het hulpverleningstraject.

Vorderingen in het traject worden bijgehouden in het 'journaal', een tabblad in het digitale dossier waar onder andere de contacten met de context worden bijgehouden. De gegevens in dit journaal worden gebruikt voor de multidisciplinaire bespreking die vooraf gaat aan de periodieke actualisering van het plan. Voor deze bespreking wordt ook de jongvolwassene gesproken.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

In de drie geïnspecteerde dossiers werd vastgesteld dat het persoonlijk netwerk in kaart werd gebracht. Afhankelijk van het dossier ging dit over de ouders, voormalige voogd, broer en zus, grootouders en vader.

Deze contextfiguren veranderden doorheen het hulpverleningstraject. De actualisatie van de actievare rol van contextfiguren werd opgenomen in het dossier.

Op het moment dat het plan wordt opgemaakt en geactualiseerd, worden de engagementen van de context expliciet opgenomen in het plan. Deze engagementen worden geformuleerd als ik-boodschap (bijvoorbeeld: Ik, vader van XXX, zal....).

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en in de geïnspecteerde dossiers: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid en ten aanzien van de geïnspecteerde dossiers.

<u>Criterium 3 :</u>

Bij het ontwikkelen van het ondersteuningstraject wordt in samenspraak met de jongvolwassene intersectoraal gekeken welke professionele actoren moeten betrokken worden.

Kritische kenmerken:

- ✓ *De jongvolwassene wordt geïnformeerd over de (eerstelijns) volwassenhulpverlening.*
- ✓ *De jongvolwassene wordt geïnformeerd over de mogelijkheid tot voortgezette hulpverlening in de jeugdhulp tot 25 jaar.*
- ✓ *De huidige professionele actoren betrokken bij de ondersteuning van de jongvolwassene worden in kaart gebracht.*
- ✓ *Er wordt samen met de jongvolwassene onderzocht welke professionele actoren iets kunnen betekenen in de uitwerking van zijn ondersteuningstraject.*
- ✓ *Indien nodig worden er nog extra professionele actoren gezocht.*
- ✓ *De engagementen die door de professionele actoren worden aangegaan, worden geëxpliciteerd.*

- ✓ *Loopplanken tussen de jeugdhulpverlener en de toekomstige volwassenhulpverleners worden gelegd.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

Bij aanvang van de hulpverlening wordt bekeken welke professionele actoren reeds betrokken zijn in het traject van de jongvolwassene. Er wordt samen met de jongvolwassene bekeken of de huidige betrokken actoren nog steeds degene zijn die hij/zij wenst te betrekken in het toekomstig plan. In individuele gesprekken met de contextbegeleider wordt samen met de jongvolwassene overlopen welke mogelijkheden er zijn binnen de vervolghulpverlening.

Op organisatieniveau worden loopplanken gelegd naar onder meer het OCMW, CAW, Jac en Huizen van het kind. Als partners in de GGZ worden Ligant en Yuneco vernoemd, alsook Asster. Men tracht regionaal samenwerkingsverbanden aan te gaan omdat uitstroom vaak regionaal is. Er wordt ook ingezet op vormingen voor begeleiders zoals een OCMW dat op team een toelichting komt geven over hun werking voor jongvolwassenen.

De engagementen van de professionele actoren worden expliciet in het plan opgenomen (naast de engagementen van de jongvolwassene en het persoonlijk netwerk). Deze worden geformuleerd vanuit een ik-perspectief.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

Uit het dossieronderzoek blijkt dat een weergave van de gesprekken die de begeleiding voert met de professionele actoren aangaande aanvullende of vervolghulpverlening, wordt opgenomen in 'het journaal'. Bij opmaak of actualisering van het plan worden deze elementen samengelegd om te komen tot vernieuwde afspraken met mogelijks andere professionele actoren. Deze worden vervolgens opgenomen in het plan.

In de drie gecontroleerde dossiers werd vastgesteld dat deze actoren worden gezocht op maat en in samenspraak met jongvolwassene. Betrokken actoren zijn CLB, school, CVO, VDAB, diensten voor pleegzorg, diensten gespecialiseerd in het werken met NBMV (Caritas), sociaal verhuurkantoor, Solentra,...

De engagementen van de verschillende betrokken professionele actoren worden geëxpliciteerd in het plan en geformuleerd vanuit een ik-boodschap.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en in de geïnspecteerde dossiers: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid en ten aanzien van de geïnspecteerde dossiers.

criterium 4 :

Er wordt een ondersteuningstraject ontwikkeld, dat geformaliseerd wordt in een toekomstgericht plan. Dit plan wordt gestructureerd via doelstellingen, concrete stappen en tijdsbepaling.

Kritische kenmerken:

- ✓ *Er wordt met elke jongvolwassene een toekomstgericht plan opgemaakt.*
- ✓ *De doelstellingen van de jongvolwassene zijn voor elke hulpvraag geëxpliciteerd in het plan.*
- ✓ *De doelstellingen zijn vertaald in concrete stappen.*
- ✓ *Er wordt per doelstelling nagegaan of er een tijdspad aan dient gekoppeld te worden.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

Er is de afspraak dat voor elke jongvolwassene een plan wordt opgesteld waarin de doelstellingen voor volgende begeleidingsperiode expliciet worden opgenomen. Er kan hiervoor gebruik gemaakt worden van een standaardjabloon waarin de doelstellingen zijn opgenomen.

Om deze doelstellingen samen met jongvolwassene helder te krijgen, vragen de begeleiders gericht naar het formuleren van doelen op de verschillende levensdomeinen zoals netwerk, school, werk, financiële situatie, administratie, relaties en vrije tijd. Vaak is daarin een overlapping. Hieruit wordt dan een aandachtsgebied of doelthema gekozen waarin de volgende begeleidingsperiode zeker stappen dienen gezet te worden om de gewenste verandering te bereiken.

Voorbeeldvragen kunnen onder andere zijn: 'Wat wil je als eerste veranderen?' of 'Wat wil je minimaal bereiken?'

Wanneer het doelthema is bereikt, wordt dit onderverdeeld in concrete doelstellingen (stappen), en dit opnieuw op de drie niveaus (jongvolwassene, leefcontext, professionele context). Indien wenselijk wordt een tijdspad gekoppeld aan de vooropgestelde doelen.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

In de drie dossiers is een toekomstgericht plan aanwezig dat is opgesteld samen met de jongvolwassene. De centrale thema's en doelen in de drie gecontroleerde dossiers zijn op maat van de jongvolwassene opgesteld op basis van zijn/haar wensen, verwachtingen en behoeften. Er wordt vastgesteld dat deze doelen verder worden onderverdeeld en geconcretiseerd. Er worden indien nodig kortere tijdspaden aan gekoppeld omdat men op limieten botst van procedures. In andere dossiers is het wel of niet bepalen van tijdspaden afhankelijk van de vraag van de jongvolwassene. Er is standaard een evaluatie om het half jaar, indien nodig eerder.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en in de geïnspecteerde dossiers: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid en ten aanzien van de geïnspecteerde dossiers.

criterium 5 :

Het ondersteuningstraject wordt op een duidelijke wijze opgevolgd.

Kritische kenmerken:

- ✓ *Er is een verantwoordelijke aangesteld die toezicht uitoefent op de lopende ondersteuningstrajecten voor alle jongvolwassenen.*
- ✓ *Er is een jeugdhulpverlener aangesteld die de uitvoering van het ondersteuningstraject opvolgt.*
- ✓ *Het ondersteuningstraject wordt minstens om de zes maanden met de jongvolwassene besproken om de stand van zaken te bewaken.*
- ✓ *Het ondersteuningstraject wordt minstens om de zes maanden met het persoonlijk netwerk van de jongvolwassene besproken om de stand van zaken te bewaken.*
- ✓ *Het ondersteuningstraject wordt minstens om de zes maanden met de professionele actoren besproken om de stand van zaken te bewaken.*
- ✓ *Het ondersteuningstraject wordt indien nodig bijgestuurd.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

De afspraak is dat elke jongvolwassene wordt begeleid door een contextbegeleider en een individuele begeleider die werkzaam is in de leefgroep. Beiden hebben als taak om samen met de jongvolwassene en de context vorm te geven aan de inhoud en de doelstellingen van het begeleidingstraject en hieraan uitvoering te geven.

Naast beide functies wordt een cliëntcoördinator aangesteld die o.a. het hulpverleningsaanbod coördineert. Deze stuurt de individuele begeleidingstrajecten aan van bij de aanmelding tot de stopzetting en waakt er o.a. over dat de interne procedures betreffende cliëntregistraties conform de afspraken uitgevoerd worden.

Zesmaandelijks wordt het ondersteuningsplan besproken met alle betrokkenen (jongvolwassene, leefcontext, professionele actoren). Hiertoe worden één of meer gesprekken gevoerd, al dan niet met een rondetafelgesprek afhankelijk van de wensen en de behoeften van de jongvolwassene.

Samen met de jongvolwassene wordt bekeken welke actoren aanwezig zijn op de tussentijdse evaluatie.

Ter voorbereiding wordt een multidisciplinair overleg georganiseerd waarop de evolutie van de jongvolwassene wordt besproken aan de hand van de gegevens die werden opgenomen in 'het journaal'. Deze bevindingen worden eveneens besproken met de jongvolwassene en resulteren in een evolutieverslag en/of een bijsturing van het handelingsplan (ondersteuningsplan).

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

In elk gecontroleerd dossier werd vastgesteld dat zowel een individueel begeleider, een contextbegeleider als een cliëntcoördinator was aangesteld. Er kon eveneens worden vastgesteld dat belangrijke evoluties en gebeurtenissen in de dossiers en gesprekken met de hulpverleners werden opgenomen in het journaal, dat later als basis dient om het ondersteuningstraject te actualiseren.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken en in de geïnspecteerde dossiers: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid en ten aanzien van de geïnspecteerde dossiers.

Thema 2:

De organisatie van actieve nazorg na de uitstroom van de jongvolwassene

Verwachting:

Wanneer een jongvolwassene de jeugdhulpvoorziening verlaat is het belangrijk dat hij nog enige tijd in beeld blijft van de voorziening via het aanbod en de organisatie van actieve nazorg. Elke jongvolwassene dient dit aanbod te krijgen. Indien de nazorg aangeboden en georganiseerd wordt door een vertrouwde jeugdhulpverlener waarmee de jongvolwassene een band heeft zal dit door hem beter aanvaard worden. Het is de jeugdhulpverlener die het initiatief neemt om contact te houden met de jongvolwassene en die hiervoor tijd en middelen voorziet. De wijze, frequentie en duurtijd van deze nazorg worden samen met de jongvolwassene vastgelegd in concrete afspraken, die worden uitgevoerd en opgevolgd. Indien de jongvolwassene moeilijkheden signaleert gaat de jeugdhulpverlener samen met hem hiermee aan de slag en bepalen ze samen wat er nodig is voor de continuïteit van de hulpverlening. Actieve nazorg kan gecombineerd worden met passieve nazorg (vb. het sturen van een verjaardagskaart, kerstkaart, meegeven van telefoonnummers,...), maar mag nooit beperkt zijn tot zijn passieve vorm.

criterium 1:

Actieve nazorg wordt voor iedere jongvolwassene aangeboden en georganiseerd.

Kritische kenmerken:

- ✓ *Actieve nazorg wordt aangeboden aan en georganiseerd voor elke jongvolwassene die uitstroomt.*
- ✓ *De jeugdhulpverlener neemt initiatieven om contact te houden met de uitgestroomde jongvolwassene.*
- ✓ *De voorziening zorgt ervoor dat de jeugdhulpverlener tijd krijgt om actieve nazorg aan elke jongvolwassene aan te bieden.*
- ✓ *De voorziening zorgt ervoor dat de jeugdhulpverlener beschikt over een budget voor het actieve nazorgaanbod.*
- ✓ *Actieve nazorg wordt opgevolgd door de voorziening.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

In de voorziening is nazorg een standaard onderdeel van het hulpverleningsaanbod. De voorziening stelt voorop dat hun maatschappelijke verantwoordelijkheid niet stopt op de einddatum van de begeleiding. Men neemt zelf het initiatief om tijdens de eind- of afbouwfase met het cliëntsysteem (jongvolwassene en context) het nazorgtraject af te spreken.

Ook hier stelt de voorziening de regie van de jongvolwassene voorop waardoor nazorg op maat en vraaggericht wordt ingevuld. De inhoud van de nazorg, wie erbij betrokken wordt, de duur, de frequentie en de vorm wordt besproken met de jongvolwassene. Als vorm worden zowel face-to-face contacten (bijvoorbeeld huisbezoeken) als telefonische contacten vernoemd. Vaak worden contacten gelegd via digitale kanalen en sociale media.

Er is de interne afspraak dat de gemaakte afspraken aangaande de nazorg worden opgenomen in het eindverslag.

In Het Anker blijkt bovendien de praktijk te bestaan dat jongvolwassene spontaan langslopen in de voorziening in de periode nadat ze deze hebben verlaten. Dit kan zijn om gewoon dag te zeggen, maar evengoed om kledij te wassen of mee te eten. Deze informele contacten worden door de voorziening als waardevol omschreven binnen een nazorgtraject.

In de uurroosters zijn uren voorzien voor nazorg welke na overleg kunnen worden ingepland. Vaak gaat het in een nazorgtraject om korte (telefonische) contacten, waarin de nazorgbegeleider afspraken maakt om een ontmoeting in te plannen. Er is budget voorzien voor de gemaakte kosten tijdens de nazorg. Er wordt echter opgemerkt dat omwille van het engagement van de begeleiders gemaakte kosten of gepresteerde uren waarschijnlijk geregeld niet zullen worden opgenomen.

De voorziening bewaakt dat de gemaakte afspraken voor alle partijen realistisch en uitvoerbaar zijn.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

Er werd nagevraagd hoeveel jongvolwassenen er uit de leefgroep of de kamertraining het voorbije jaar zijn uitgestroomd en of deze jongvolwassenen actieve nazorg kregen aangeboden.

Er blijkt één jongvolwassene te zijn doorgestroomd naar CBAW. Dit dossier kan bijgevolg niet in aanmerking worden genomen voor deze inspectieronde die focust op de nazorg na het verlaten van de geïnspecteerde entiteit. De beoordeling van dit criterium gebeurt verder dan ook enkel op beleidsniveau.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid.

<u>Criterium 2:</u>

Actieve nazorg wordt binnen een vertrouwelijke relatie aangeboden.

Kritische kenmerken:

- ✓ *Actieve nazorg wordt aangeboden door een jeugdhulpverlener waarmee de jongvolwassene een goede band heeft.*
- ✓ *De jongvolwassene kan mee bepalen welke jeugdhulpverlener zijn nazorg zal opnemen.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

Er is de afspraak dat de begeleider die de nazorg doet een persoon is die de jongvolwassene als betrouwbaar ervaarde. Vaak zal dit de individuele begeleider zijn, hoewel dit niet noodzakelijk is. Indien de jongvolwassene een betrouwbare relatie had met een andere begeleider, kan dit eveneens de persoon zijn die de nazorg zal opnemen. In het verleden zou bijvoorbeeld een ervaren stafmedewerker waarmee de jongvolwassene een betrouwbare relatie had de nazorg voor deze jongvolwassene hebben opgenomen.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid.

criterium 3:

Er worden samen met de jongvolwassene concrete afspraken gemaakt over de invulling van actieve nazorg bij het beëindigen van het ondersteuningstraject. De contacten en ondersteunende activiteiten worden opgenomen in het dossier van de jongvolwassene.

Kritische kenmerken:

- ✓ *De wijze waarop actieve nazorg zal uitgevoerd worden, wordt, samen met de jongvolwassene, op voorhand bepaald.*
- ✓ *De frequentie van de actieve nazorg wordt, samen met de jongvolwassene, op voorhand bepaald.*
- ✓ *De duurtijd van de actieve nazorg wordt, samen met de jongvolwassene, op voorhand bepaald.*
- ✓ *De contacten en ondersteunende activiteiten worden opgenomen in het dossier van de jongvolwassene.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

De voorziening heeft de afspraak om samen met de jongvolwassene te bekijken hoe de nazorg kan worden gerealiseerd.

In principe is de afspraak om de nazorgperiode te beperken tot 6 maanden na einddatum van de begeleiding, wat niet wil zeggen dat jongvolwassenen na deze periode geen beroep meer op de voorziening kunnen en mogen doen.

De contacten en ondersteunende activiteiten worden geregistreerd als observaties in het elektronisch dossier. Om dit te verwezenlijken worden de afgesloten dossiers (de uitgestroomde jongvolwassenen) digitaal nog niet afgesloten, waardoor registreren nog mogelijk is. Het afsluiten van de dossiers gebeurt twee kalenderjaren na het uitschrijven uit de leefgroep, waardoor men in ieder geval nog minstens zes maanden kan werken en registreren in het dossier.

De gesprekpartners geven aan dat het in de praktijk moeilijk is om op voorhand te bepalen wat de wijze en de frequentie van de actieve nazorg zal zijn. De vragen en nood aan ondersteuning waarmee de jongvolwassene worstelt, zijn dynamisch waarbij de nazorg maximaal op maat en vraaggericht wordt ingevuld. Er zijn daaromtrent intern geen afspraken. De contacten die er zijn geweest, dient men wel te registreren.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

Er is geen dossier dat in aanmerking komt voor dossieronderzoek (zie supra). De beoordeling van dit criterium gebeurt enkel op beleidsniveau.

Beoordeling:

Niet alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken: er wordt **niet voldaan** aan het criterium. Inspectie constateert volgend verbeterpunt:

- Er zijn intern geen afspraken over het op voorhand vastleggen van de wijze waarop nazorg zal uitgevoerd worden en de frequentie van deze nazorg.

Criterium 4:

Door de nazorg die de jeugdhulpverlener organiseert, draagt hij bij aan de continuïteit van de hulpverlening voor de jongvolwassene.

Kritische kenmerken:

- ✓ *De jeugdhulpverlener gaat aan de slag met moeilijkheden die de jongvolwassene detecteert tijdens de nazorg.*
- ✓ *De jeugdhulpverlener bepaalt samen met de jongvolwassene wat er nodig is voor de continuïteit van de hulpverlening.*

Tijdens het inspectiebezoek werd op basis van de bespreking op beleidsniveau en een controle van de dossiers, het volgende vastgesteld:

Vaststellingen op beleidsniveau:

Toelichting:

De voorziening verbindt zich ertoe om de continuïteit van de hulpverlening aan de jongvolwassenen, hun contextfiguren die ze begeleiden en begeleid hebben, te garanderen. Hiertoe wordt standaard nazorg aangeboden. Ook indien de jongvolwassene hier geen gebruik van wenst te maken, gaat de voorziening het engagement aan dat ze zelf op regelmatige basis contact met hen opnemen om alsnog te kunnen inspelen op hun hulpbehoeften.

De afspraak bestaat dat elke ad hoc vraag van het cliëntsysteem binnen het nazorgtraject met zorg wordt behandeld, wat betekent dat men vraaggericht zal onderzoeken wat de eigenlijke hulpvraag is.

Vervolgens zal men de jongvolwassene trachten te oriënteren naar een andere dienstverlenende instantie die verder voor de continuïteit van de hulpverlening kan instaan. Er wordt steeds samen bekeken welke actieve rol de begeleiding kan opnemen in de toeleiding. Voorbeelden hiervan zijn samen naar een dienst gaan of samen telefonisch aanmelden. Ook bij vragen rond acute opvang of bedreiging van de fysieke en/of psychische integriteit wordt samen met de jongvolwassene bekeken welke rol de voorziening hierin kan opnemen.

Vaststellingen op dossierniveau:

Toelichting:

Er is geen dossier dat in aanmerking komt voor dossieronderzoek (zie supra). De beoordeling van dit criterium gebeurt enkel op beleidsniveau.

Beoordeling:

Alle vereiste kritische kenmerken zijn terug te vinden in de toegelichte afspraken: er wordt **voldaan** aan het criterium. De inspectie constateert enkel positieve punten ten aanzien van het beleid.

2. GESPREK JONGVOLWASSENEN

Inspectie sprak met twee jongvolwassenen die momenteel in de leefgroep verblijven. Beide jongvolwassenen geven aan zich er goed te voelen. Ze zijn tevreden over de begeleiding en geven aan dat ze worden geholpen in hun traject naar zelfstandigheid. Ze geven aan het gevoel te hebben dat begeleiding niets achter hun rug om doet. Indien ze met bepaalde personen geen contact willen, wordt dit niet geforceerd.

Beide jongvolwassenen geven aan te weten rond welke levensdomeinen er gewerkt wordt in hun ondersteuningsplan en welk plan men voor de toekomst heeft. Ze zeggen actief betrokken te worden bij hun hulpverleningstraject.

De jongvolwassenen geven aan dat het samenleven in de leefgroep globaal genomen positief verloopt. Eén van de bevraagde jongvolwassenen is niet altijd tevreden over de manier waarop wordt gecommuniceerd in de leefgroep, zowel tussen jongvolwassenen onderling als vanuit de begeleiding naar de jongvolwassenen toe.

Volgens deze jongvolwassene zou er te grove taal worden gebruikt tussen de jongvolwassenen, er zou worden gescholden en termen worden gebruikt die persoonlijk raken.

Over de communicatie vanuit de begeleiding wordt verklaard dat niet altijd alle gemaakte afspraken binnen het team tot bij de desbetreffende jongvolwassenen geraken.

3. EXTRA AANDACHTSPUNT INSPECTIEBEZOEK

Niet van toepassing

4. INBREUKEN

Niet van toepassing.

5. BESLUIT

Thema 1: De ontwikkeling van een ondersteuningstraject	
Criteria	Beoordeling
<p><u> criterium 1:</u> De wensen, verwachtingen en behoeften van de jongvolwassene op de verschillende levensdomeinen zijn het uitgangspunt bij het bepalen van zijn hulpvragen voor het ondersteuningstraject dat samen met de jongvolwassene wordt ontwikkeld.</p>	Er is voldaan aan dit criterium.
<p><u> criterium 2:</u> Bij het ontwikkelen van het ondersteuningstraject wordt in samenspraak met de jongvolwassene het persoonlijk netwerk betrokken.</p>	Er is voldaan aan dit criterium.
<p><u> criterium 3:</u> Bij het ontwikkelen van het ondersteuningstraject wordt in samenspraak met de jongvolwassene intersectoraal gekeken welke professionele actoren moeten betrokken worden.</p>	Er is voldaan aan dit criterium.
<p><u> criterium 4:</u> Er wordt een ondersteuningstraject ontwikkeld, dat geformaliseerd wordt in een toekomstgericht plan. Dit plan wordt gestructureerd via doelstellingen, concrete stappen en tijdsbepaling.</p>	Er is voldaan aan dit criterium.
<p><u> criterium 5:</u> Het ondersteuningstraject wordt op een duidelijke wijze opgevolgd.</p>	Er is voldaan aan dit criterium.

Thema 2: De organisatie van actieve nazorg na de uitstroom van de jongvolwassene

Criteria	Beoordeling
<p><u>Criterium 1:</u> Actieve nazorg wordt voor iedere jongvolwassene aangeboden en georganiseerd.</p>	<p>Er is voldaan aan dit criterium, wat het beleid betreft. Er zijn geen vaststellingen op dossierniveau.</p>
<p><u>Criterium 2:</u> Actieve nazorg wordt binnen een vertrouwelijke relatie aangeboden.</p>	<p>Er is voldaan aan dit criterium, wat het beleid betreft. Er zijn geen vaststellingen op dossierniveau.</p>
<p><u>Criterium 3:</u> Er worden samen met de jongvolwassene concrete afspraken gemaakt over de invulling van actieve nazorg bij het beëindigen van het ondersteuningstraject. De contacten en ondersteunende activiteiten worden opgenomen in het dossier van de jongvolwassene.</p>	<p>Er is niet voldaan aan dit criterium. Er is volgend verbeterpunt: <u>op het vlak van beleid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn intern geen afspraken over het op voorhand vastleggen van de wijze waarop nazorg zal uitgevoerd worden en de frequentie van deze nazorg.
<p><u>Criterium 4:</u> Door de organisatie van de nazorg door de jeugdhulpverlener wordt bijgedragen aan de continuïteit van de hulpverlening voor de jongvolwassene.</p>	<p>Er is voldaan aan dit criterium, wat het beleid betreft. Er zijn geen vaststellingen op dossierniveau.</p>